

Η ζήτηση και τα μειωμένα αποθέματα διατηρούν ψηλά τις τιμές στο βαμβάκι

- ✓ Ποια η εξέλιξη της παγκόσμιας αγοράς εκκοκκισμένου, των παγκόσμιων αποθεμάτων, του δείκτη τιμών Cotlook A, και των εξαγωγών εκκοκκισμένου βαμβακιού της Ελλάδος στις 20 πρώτες χώρες προορισμού
- ✓ Ενώ το ποσό στήριξης στην Ελλάδα για την ειδική ενίσχυση στο βαμβάκι από 234,18 ευρώ ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης το 2020 περιορίστηκε το 2021 (και το 2022) σε 229,37 ευρώ ανά εκτάριο

Εξέλιξη παγκόσμιας αγοράς εκκοκκισμένου βαμβακιού (2019-2021, σε 1.000 τόνους)

	2021/22	2020/21	2019/20	Μεταβολή (%) 2021/22-2020/21
Παραγωγή	26.188	24.421	26.432	7,2
Κατανάλωση	26.868	26.112	22.398	2,9
Εισαγωγές	10.112	10.659	8.885	-5,1
Εξαγωγές	10.108	10.558	8.978	-4,3
Αποθέματα τέλους	18.971	19.660	21.261	-3,5

Πηγή: USDA/FAS, Cotton world market and trade, October 2021

Σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις (USDA/FAS, Cotton world market and trade, October 2021) η παγκόσμια παραγωγή εκκοκκισμένου βαμβακιού εκτιμάται την περίοδο 2021/22 σε 26,2 εκατ. τόνους, μέγεθος σημαντικά αυξημένο ως προς την προηγούμενη περίοδο (+7,2%). Χαμηλότερη προβλέπεται η άνοδος της κατανάλωσης (+2,9%) που ωστόσο αναμένεται να διατηρηθεί υψηλότερη της παραγωγής, ενισχύοντας τη ζήτηση στην παγκόσμια αγορά του προϊόντος. Το παγκόσμιο εμπόριο πάντως αναμένεται να αντιμετωπίσει δυσκολίες λόγω των διαταραχών στην εφοδιαστική αλυσίδα, με μείωση στον όγκο των εισαγωγών και των εξαγωγών (-5,1% και -4,3% αντίστοιχα).

Της **Γιάννη Τσιφόρου**, επιστημονικού συνεργάτη της Gaia-Επιχειρείν

Σημειώνεται ότι η Ινδία με εκτίμηση όγκου παραγωγής την περίοδο 2021/22 της τάξεως των 6 εκατ. τόνων, παρόμοια με εκείνη της προηγούμενης περιόδου, θα διατηρήσει τα πρωτεία στην παγκόσμια παραγωγή του προϊόντος, παρουσιάζοντας σημαντική άνοδο της κατανάλωσης (+5,4%) και έντονη μείωση στα αποθέματα (-15,6%). Αντίθετα, στην Κίνα η παραγωγή προβλέπεται να μειωθεί σημαντικά (-9,3%), εκτιμώμενη σε 5,8 εκατ. τόνους. Ωστόσο, η Κίνα θα εξακολουθήσει να καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος της παγκόσμιας κατανάλωσης εκκοκκισμένου βαμβακιού, όπου η ζήτηση διατηρείται έντονη λόγω της πτώσης της παραγωγής και των αυ-

Εξαγωγές εκκοκκισμένου βαμβακιού Ελλάδος στις 20 πρώτες χώρες προορισμού (2020)

Χώρες προορισμού	Αξία	Όγκος	Μέση τιμή	Χώρες προορισμού	Αξία	Όγκος	Μέση τιμή
	(1.000 €)	(τόνοι)	(€/κιλό)		(1.000 €)	(τόνοι)	(€/κιλό)
Τουρκία	193.332	142.299	1,36	Αλγερία	3.490	2.638	1,32
Αίγυπτος	76.495	56.435	1,36	Ολλανδία	2.303	2.114	1,09
Ινδονησία	31.474	22.376	1,41	Τυνησία	2.168	1.530	1,42
Μπαγκλαντές	22.645	16.161	1,40	Ιταλία	1.729	1.175	1,47
Πακιστάν	20.849	14.934	1,40	Σερβία	954	641	1,49
Βιετνάμ	10.157	7.525	1,35	Ταϊλάνδη	822	657	1,25
Γερμανία	7.364	5.311	1,39	Βουλγαρία	705	492	1,43
Κίνα	6.613	5.058	1,31	Μαρόκο	602	412	1,46
Ινδία	5.764	4.041	1,43	Β. -Ερζεγοβίνη	543	398	1,36
Ιαπωνία	5.287	3.752	1,41	Γαλλία	448	733	0,61
				Λουίτες	868	618	1,40
				Σύνολο εξαγωγών	394.612	289.300	1,36

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Access2Markets, 14.9.2021), Κωδικός Στατιστικής Ονοματολογίας: HS 5201

ξημένων αναγκών της νηματοποιίας, με συνέπεια τη σημαντική άνοδο των τιμών των προϊόντων στην αγορά της χώρας (+58% από τον Αύγουστο του 2020 έως τον Οκτώβριο του 2021).

Πέραν αυτών όμως, η άνοδος των τιμών του βαμβακιού στη διεθνή αγορά συνδέεται στενά με την αναμενόμενη μείωση των παγκόσμιων αποθεμάτων (-3,5%), συμβάλλοντας στη σημαντική αύξηση του δείκτη τιμών Cotlook A (+20% από την προηγούμενη περίοδο). Να σημειωθεί ότι η μέση τιμή του δείκτη αυτού, σύμφωνα με πρόσφατες εκτιμήσεις (ICAC, 1.10.2021), αναμένεται την περίοδο 2021/22 να κυμανθεί σε 101,6 σέντες δολ. ΗΠΑ/λίβρα που αποτελεί την υψηλότερη τιμή της τελευταίας δεκαετίας.

Αντιφατικές οι εξελίξεις στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα οι τιμές παραγωγού στο σύσπορο βαμβάκι στη διάρκεια της τρέχουσας περιόδου καταγράφουν ήδη μεγάλη άνοδο, κυμαινόμενες από 0,65 έως 0,70 ευρώ/κιλό, εύρος σημαντικά υψηλότερο από τη μέση τιμή της προηγούμενης περιόδου (0,41 ευρώ/κιλό). Ωστόσο, η εννοική αυτή συγκυρία συνέπεσε με τη μείωση της επιλέξιμης για ενίσχυση καλλιεργούμενης έκτασης (-10%) και ιδιαίτερα της παραγωγής (-18%), κυρίως εξαιτίας δυσμενών καιρικών συνθηκών (στοιχεία Γαία-Επιχειρείν, Οκτώβριος 2021). Επιπλέον, οι παραγωγοί αντιμετωπίζουν αυξημένο κόστος λόγω της μεγάλης ανόδου των τιμών ορισμένων εισροών (ενέργεια, λιπάσματα), αλλά και αισθητή μείωση της συνδεδεμένης ενίσχυσης, που προέκυψε ως συνέπεια των διαπραγματεύσεων για τον νέο προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης της περιόδου 2021-2027.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τον μεταβατικό κανονισμό (Κανονισμός ΕΕ 2020/2220 της 23^{ης} Δεκεμβρίου 2020), όπου περιλαμβάνεται σειρά μεταβατικών διατάξεων για τη στήριξη που παρέχεται στον 1^ο και στον 2^ο πυλώνα της ΚΑΠ της ΕΕ-27, το ποσό στήριξης στην Ελλάδα για την ειδική ενίσχυση στο βαμβάκι από 234,18 ευρώ ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης το 2020 περιορίστηκε το 2021 (και το 2022) σε 229,37 ευρώ ανά εκτάριο, μεταβολή που με την ισχύουσα απόδοση (3,2 τόνοι/εκτάριο) και την επιλέξιμη έκταση της καλλιέργειας (250.000 εκτάρια) περιορίζει τη στήριξη σε 183,5 εκατ. ευρώ ετησίως, μέγεθος μειωμένο κατά 3,8 εκατ. ευρώ σε σχέση με το αντίστοιχο του 2020 (187,3 εκατ. ευρώ).

Στις εξαγωγές της χώρας το 2020 σημειώθηκε πτώση της αξίας και του όγκου βαμβακιού σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος (-25% και -19,7% αντίστοιχα), ενώ μείωση κατέγραψε και η μέση τιμή εξαγωγής (-6,6%) εκτιμώμενη σε 1,36 ευρώ/κιλό. Η Τουρκία αποτέλεσε εκ νέου τον κυριότερο προορισμό, καλύπτοντας το 2020 το μεγαλύτερο μέρος της αξίας και του όγκου των ελληνικών εξαγωγών βαμβακιού (49%), ακολουθούμενη από την Αίγυπτο. Σημαντικές ποσότητες όμως, με υψηλότερη μέση τιμή εξαγωγής, απορρόφησαν ορισμένες Ασιατικές χώρες (Ινδία, Ινδονησία, Μπαγκλαντές, Πακιστάν), ενώ ακόμα υψηλότερες τιμές καταγράφονται στην Ιταλία, αλλά και σε ορισμένες Βαλκανικές χώρες (Σερβία, Βουλγαρία).

Οι ελληνικές εξαγωγές βαμβακιού την περίοδο 2021/22 θα επωφεληθούν από τη μεγάλη άνοδο των τιμών στη διεθνή αγορά και ήδη καταγράφεται σημαντική αύξηση της αξίας εξαγωγών. Ωστόσο, ο όγκος των εξαγωγών, σύμφωνα με τις αναφερόμενες εκτιμήσεις (στοιχεία Υπ. Γεωργίας ΗΠΑ, Οκτώβριος 2021), προβλέπεται να παρουσιάσει πτώση (-1,7%) λόγω της μειωμένης παραγωγής, ενώ δεν αποκλείεται να υπάρξουν περαιτέρω συνέπειες από τις πρόσφατες σφοδρές βροχοπτώσεις μια και η συγκομιδή βρισκόταν σε εξέλιξη.

Οι προβλέψεις των ελληνικών εξαγωγών προς την Τουρκία θεωρούνται ευνοϊκές, όπου αναμένεται σημαντική άνοδος της κατανάλωσης (+9,1%),

αλλά και πτώση των αποθεμάτων (-9,3%). Εν τούτοις, η εξαγωγική επίδοση μπορεί να βελτιωθεί εάν ληφθούν υπόψη οι εξελίξεις και σε άλλες χώρες που αποτελούν σημαντικούς εταίρους και προσφέρουν, παραδοσιακά, υψηλότερες τιμές. Χαρακτηριστικές περιπτώσεις αποτελούν η Ινδία και το Μπαγκλαντές, όπου αναμένεται μεγάλη μείωση των αποθεμάτων (-15,6% και -12,4% αντίστοιχα), το Πακιστάν, όπου προβλέπεται σημαντική άνοδος της κατανάλωσης (+5,7%), η Ινδονησία, όπου εκτιμάται σημαντική αύξηση των εισαγωγών (+8,4%) και φυσικά η Ιταλία, μια σημαντική εισαγωγική χώρα βαμβακιού (28,4 χιλ. τόνοι το 2020, αξίας 49 εκατ. ευρώ), που ωστόσο καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος των αναγκών της με εισαγωγές από την Τουρκία.

Θεωρείται συνεπώς αναγκαία η προβολή και προώθηση του ελληνικού βαμβακιού σε στοχευμένες αγορές, ώστε να αναδειχθούν τα πιστοποιημένα ποιοτικά του χαρακτηριστικά, με ανάληψη πρωτοβουλιών και ενεργειών εκ μέρους της Διεπαγγελματικής Οργάνωσης Βάμβακος σε συνεργασία με εκκοκκιστήρια και εξαγωγικές επιχειρήσεις. Μέχρι σήμερα πάντως, δεν φαίνεται να έχουν αξιοποιηθεί τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα προώθησης της ΕΕ, παρά το γεγονός ότι περιλαμβάνουν το βαμβάκι, όπως προβλέπεται στο σχετικό κανονισμό (Κανονισμός ΕΕ 1144/2014). Ιδιαίτερη σημασία επίσης αποκτά η υψηλή ζήτηση στη διεθνή αγορά για πιστοποιημένο βιολογικό βαμβάκι, η παραγωγή του οποίου στην Ελλάδα, σύμφωνα με ορισμένες εκτιμήσεις (στοιχεία Textile Exchange, Organic Cotton Market Report 2021, July 2021), βρίσκεται σε χαμηλό επίπεδο με μόλις 1.720 τόνους την περίοδο 2019/20, έναντι των 24.288 τόνων της Τουρκίας.

Κρίσιμο όμως ζήτημα εξακολουθεί να αποτελεί η ανάγκη περιορισμού του συνεχώς αυξανόμενου κόστους των εισροών στην καλλιέργεια, που ωστόσο μπορεί να αντιμετωπιστεί όπως δείχνουν οι καλές πρακτικές που έχουν ήδη υιοθετήσει ορισμένες επιχειρήσεις. Χαρακτηριστική περίπτωση αποτελούν τα Θρακικά Εκκοκκιστήρια ΑΕ, που εφαρμόζουν σύστημα ευφυούς γεωργίας με εξαιρετικά επιτυχή αποτελέσματα στον περιορισμό του όγκου και του κόστους των εισροών. Στο πλαίσιο αυτό εξάλλου θετικά θεωρείται η συμβολή του πενταετούς πιλοτικού προγράμματος που υιοθέτησε πρόσφατα ο οργανισμός ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ σε συνεργασία με τη Διεπαγγελματική Οργάνωση Βάμβακος για τη βελτίωση της διαχείρισης της καλλιέργειας με την εφαρμογή γεωργίας ακριβείας, αποβλέποντας στη μείωση των εισροών, αλλά και στην αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών απαιτήσεων της νέας ΚΑΠ.

Σύμφωνα με τις τελευταίες εκτιμήσεις (USDA/FAS, Cotton world market and trade, October 2021) η παγκόσμια παραγωγή εκκοκκισμένου βαμβακιού εκτιμάται την περίοδο 2021/22 σε 26,2 εκατ. τόνους, μέγεθος σημαντικά αυξημένο ως προς την προηγούμενη περίοδο (+7,2%). Χαμηλότερη προβλέπεται η άνοδος της κατανάλωσης (+2,9%) που ωστόσο αναμένεται να διατηρηθεί υψηλότερη της παραγωγής, ενισχύοντας τη ζήτηση στην παγκόσμια αγορά του προϊόντος.

Πέραν αυτών όμως, η άνοδος των τιμών του βαμβακιού στη διεθνή αγορά συνδέεται στενά με την αναμενόμενη μείωση των παγκόσμιων αποθεμάτων (-3,5%), συμβάλλοντας στη σημαντική αύξηση του δείκτη τιμών Cotlook A (+20% από την προηγούμενη περίοδο). Να σημειωθεί ότι η μέση τιμή του δείκτη αυτού, σύμφωνα με πρόσφατες εκτιμήσεις (ICAC, 1.10.2021), αναμένεται την περίοδο 2021/22 να κυμανθεί σε 101,6 σέντες δολ. ΗΠΑ/λίβρα που αποτελεί την υψηλότερη τιμή της τελευταίας δεκαετίας.

Στην Ελλάδα οι τιμές παραγωγού στο σύσπορο βαμβάκι στη διάρκεια της τρέχουσας περιόδου καταγράφουν ήδη μεγάλη άνοδο, κυμαινόμενες από 0,65 έως 0,70 ευρώ/κιλό, εύρος σημαντικά υψηλότερο από τη μέση τιμή της προηγούμενης περιόδου (0,41 ευρώ/κιλό). Ωστόσο, η εννοική αυτή συγκυρία συνέπεσε με τη μείωση της επιλέξιμης για ενίσχυση καλλιεργούμενης έκτασης (-10%) και ιδιαίτερα της παραγωγής (-18%), κυρίως εξαιτίας δυσμενών καιρικών συνθηκών (στοιχεία Γαία-Επιχειρείν, Οκτώβριος 2021). Επιπλέον, οι παραγωγοί αντιμετωπίζουν αυξημένο κόστος λόγω της μεγάλης ανόδου των τιμών ορισμένων εισροών (ενέργεια, λιπάσματα), αλλά και αισθητή μείωση της συνδεδεμένης ενίσχυσης, που προέκυψε ως συνέπεια των διαπραγματεύσεων για τον νέο προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης της περιόδου 2021-2027.

Σύμφωνα με τον μεταβατικό κανονισμό (Κανονισμός ΕΕ 2020/2220 της 23ης Δεκεμβρίου 2020), όπου περιλαμβάνεται σειρά μεταβατικών διατάξεων για τη στήριξη που παρέχεται στον 1ο και στον 2ο πυλώνα της ΚΑΠ της ΕΕ-27, το ποσό στήριξης στην Ελλάδα για την ειδική ενίσχυση στο βαμβάκι από 234,18 ευρώ ανά εκτάριο επιλέξιμης έκτασης το 2020 περιορίστηκε το 2021 (και το 2022) σε 229,37 ευρώ ανά εκτάριο, μεταβολή που με την ισχύουσα απόδοση (3,2 τόνοι/εκτάριο) και την επιλέξιμη έκταση της καλλιέργειας (250.000 εκτάρια) περιορίζει τη στήριξη σε 183,5 εκατ. ευρώ ετησίως, μέγεθος μειωμένο κατά 3,8 εκατ. ευρώ σε σχέση με το αντίστοιχο του 2020 (187,3 εκατ. ευρώ).

Εξέλιξη παγκόσμιων αποθεμάτων βαμβακιού και δείκτη τιμών Cotlook A (2015-2021)

